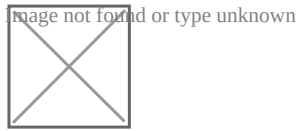

Φραγμοί, κανονισμοί και πρότυπα στο διατλαντικό εμπόριο (Εμμανουέλα Πετράκη, ΜΑ Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=161166>]

2.5 Φραγμοί στο διατλαντικό εμπόριο

Η ΕΕ και οι ΗΠΑ είναι σχετικά ανοιχτές στο μεταξύ τους εμπόριο και τις επενδύσεις, όπως αποτυπώνεται στα σχετικά χαμηλά επίπεδα δασμών. Ωστόσο, διάφοροι μη δασμολογικοί φραγμοί αποτελούν σημαντικά εμπόδια για τις διατλαντικές εμπορικές και επενδυτικές ροές. Ακόμα και αν δεν στοχεύουν στο να δυσκολέψουν άμεσα τις διασυνοριακές δραστηριότητες, αποτελούν κόστος για το εμπόριο και τις επενδύσεις και η μείωσή τους θα μπορούσε δυνητικά να ωφελήσει τόσο την ΕΕ όσο και τις ΗΠΑ. Ωστόσο, σε αντίθεση με τους δασμούς, πολλοί κανονισμοί δεν μπορούν απλά να αφαιρεθούν, επειδή εξυπηρετούν σημαντικούς σκοπούς όπως η ασφάλεια των προϊόντων και η προστασία του περιβάλλοντος. Το εν λόγω κόστος μπορεί να μειωθεί μέσω της μερικής ρυθμιστικής σύγκλισης και της αμοιβαίας αναγνώρισης των προτύπων. Βέβαια ορισμένη κανονιστική απόκλιση παραμένει αναπόφευκτη, καθώς οι κανονισμοί αντανακλούν διαφορές στη γεωγραφία, τη γλώσσα, τις προτιμήσεις και τον πολιτισμό. Έτσι, ενώ μπορούμε να υποθέσουμε ότι κάποιοι μη δασμολογικοί φραγμοί μπορούν να εξαλειφθούν μέσω αμοιβαίων συμφωνιών, η πλήρης κατάργησή τους δεν πρέπει να θεωρείται ως ένα ρεαλιστικό αποτέλεσμα.

Αναφορικά με τους υφισταμένους δασμολογικούς φραγμούς, είναι φανερό ότι υπάρχει κάποια ετερογένεια στη δασμολογική προστασία μεταξύ της ΕΕ και των ΗΠΑ. Ενώ στους περισσότερους τομείς, οι δασμοί της ΕΕ είναι ελαφρώς υψηλότεροι από εκείνους που επιβάλλονται από τις ΗΠΑ, εξακολουθούν να είναι σχετικά χαμηλοί. Ωστόσο, υπάρχουν δύο βασικές εξαιρέσεις: τα μηχανοκίνητα οχήματα και τα επεξεργασμένα τρόφιμα. Οι μέσοι δασμοί της ΕΕ για τα προϊόντα αυτά είναι σημαντικά υψηλότεροι από τους αντίστοιχους αμερικανικούς. Συγκεκριμένα, στα μηχανοκίνητα οχήματα η ΕΕ εφαρμόζει ένα μέσο δασμολόγιο (8%) που είναι σχεδόν οκτώ φορές υψηλότερο από αυτό των ΗΠΑ. Για τα μεταποιημένα προϊόντα διατροφής, ο μέσος όρος των δασμών της ΕΕ (14,6%) σχεδόν τετραπλάσιος από τον αντίστοιχο αμερικανικό. Όσον αφορά τη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία οι δασμοί είναι σχετικά υψηλοί (περίπου 3,7%), αλλά για τα προϊόντα αυτά δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των δύο εταίρων. Με βάση τα σημερινά δεδομένα, μια περαιτέρω δασμολογική μείωση δε θα έχει σημαντικές επιπτώσεις στις εμπορικές ροές. Παρ' όλα αυτά, σε ορισμένους τομείς, όπως τα επεξεργασμένα τρόφιμα, τη γεωργία, τη δασοκομία και την αλιεία, και τα μηχανοκίνητα οχήματα, οι επιπτώσεις είναι πιθανό να είναι πιο ουσιαστικές. Για άλλους τομείς όμως, όπως το ενδο-βιομηχανικό εμπόριο, οι μη δασμολογικοί φραγμοί αποτελούν τους βασικούς παράγοντες δυνητικών επιπτώσεων.

Και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού τα μη δασμολογικά εμπόδια είναι γενικά υψηλότερα στο εμπόριο αγαθών συγκριτικά με το εμπόριο υπηρεσιών, ιδίως στους

τομείς της αεροδιαστημικής και της διαστημικής βιομηχανίας. Στις εξαγωγές ευρωπαϊκών προϊόντων στις ΗΠΑ, υψηλά επίπεδα των μη δασμολογικών φραγμών παρατηρούνται στα μηχανήματα, ενώ τα χαμηλότερα επίπεδα σημειώνονται στα φαρμακευτικά προϊόντα. Από την άλλη όσο αφορά τις εξαγωγές των ΗΠΑ στην ΕΕ, υψηλά επίπεδα των μη δασμολογικών φραγμών υφίστανται στα χημικά προϊόντα, στα καλλυντικά και στα προϊόντα βιοτεχνολογίας, ενώ χαμηλότεροι είναι οι μη δασμολογικοί φραγμοί στα ηλεκτρονικά είδη και στα προϊόντα από σίδηρο, χάλυβα και μέταλλα. Μεταξύ των υπηρεσιών, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες είναι ένας από τους τομείς με τα υψηλότερα μη δασμολογικά εμπόδια. Από την πλευρά της ΕΕ τα εμπόδια είναι υψηλότερα στον τομέα των επιχειρήσεων, των επικοινωνιών και των κατασκευών. Από την άλλη, στις ΗΠΑ ισχύουν αυστηρότερες ρυθμίσεις για τους τομείς των οικονομικών και ασφαλιστικών υπηρεσιών.

Θα πρέπει να τονιστεί ότι, σε αντίθεση με τη μείωση των δασμών, η άρση των μη δασμολογικών εμποδίων δεν είναι τόσο απλή. Αυτό οφείλεται στην ύπαρξη πολλών διαφορετικών πηγών μη δασμολογικών εμποδίων και επομένως η κατάργησή τους μπορεί να απαιτεί συνταγματικές ή νομοθετικές αλλαγές. Η αφαίρεση μη δασμολογικών φραγμών μπορεί επίσης να είναι δύσκολη πολιτικά, παραδείγματος χάρη επειδή υπάρχει έλλειψη επαρκούς οικονομικού οφέλους για την υποστήριξη της προσπάθειας, λόγω των προτιμήσεων των καταναλωτών ή εξαιτίας άλλων πολιτικών ευαισθησιών (Francois et al., 2013).

2.6 Κανονισμοί και πρότυπα στο διατλαντικό εμπόριο

Από τα παραπάνω γίνεται ξεκάθαρο ότι η από κοινού διαπραγμάτευση προτύπων και κανονισμών είναι ζωτικής σημασίας για τη διατλαντική συνεργασία. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η προστασία των καταναλωτών, επεκτείνονται οι επιχειρηματικές ευκαιρίες και δημιουργείται ένα κοινό μέτωπο απέναντι σε τρίτες χώρες, όπως η Κίνα. Ο στόχος αυτός όμως, κινδυνεύει από διάφορα εμπόδια, αποκλίνουσες κοινωνικές και πολιτιστικές προτιμήσεις και εμπορικά συμφέροντα.

Πιο συγκεκριμένα, το 2010 οι προσπάθειες εναρμόνισης κανονισμών στις δύο πλευρές του Ατλαντικού απέδωσαν. Το Δεκέμβριο, ΕΕ και ΗΠΑ υπέγραψαν ένα μνημόνιο συνεννόησης για την ηλεκτρονική υγεία (εναρμόνιση των ηλεκτρονικών μητρώων υγείας και εκπαιδευτικά προγράμματα για επαγγελματίες υγείας), στο πλαίσιο του TEC. Ωστόσο, η κρίση επηρέασε αρνητικά την εφαρμογή της εν λόγω συμφωνίας που αποδεικνύεται αργή, μάλιστα τόσο οι ΗΠΑ όσο και η ΕΕ νομοθέτησαν χωριστά για τα ζητήματα αυτά το 2012 (Vaïsse, Kundnani et al., 2011).

Όσον αφορά τον τομέα της προστασίας των καταναλωτών (ασφάλεια προϊόντων,

ανταλλαγή πληροφοριών για απάτες ή επικίνδυνα προϊόντα), η πρόοδος των ετών 2010-2012 ήταν περιορισμένη. Αυτό οφείλεται στις αποκλίνουσες κοινωνικές και κανονιστικές προσεγγίσεις αλλά και σε βαθιά εδραιωμένα συμφέροντα.

Επιπλέον, εμπόδια στην διατλαντική ενότητα φαίνεται ότι δημιουργεί ο εξαιρετικά σημαντικός τομέας των τροφίμων και της διατροφής γενικότερα. Πράγματι, η διαδικασία του TEC καθυστέρησε σε μεγάλο βαθμό το 2010 στο θέμα των επεξεργασμένων με χλωρίνη κοτόπουλων (bleached chicken), μια πρακτική που απαγορεύεται στην Ευρώπη. Γενικότερα, οι προτιμήσεις της κοινής γνώμης διαφέρουν σχετικά με τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα που απαγορεύονται στην Ευρώπη, το βόειο κρέας που είναι ανεπιθύμητο στις ΗΠΑ λόγω της ασθένειας της τρελής αγελάδας, καθιστώντας την επίτευξη νέων συμφωνιών πολύ δύσκολη.

Το 2011, η Αμερικανική Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων και ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων ανέπτυξαν κοινά πρότυπα για την επιθεώρηση των ξένων παραγωγών φαρμάκων και ειδικότερα της Κίνας. Επίσης, στο πλαίσιο του TEC υπογράφηκε μια συμφωνία για την αμοιβαία αναγνώριση «ασφαλών εμπορών» πιστοποιώντας εισαγωγείς και εξαγωγείς που επιτρέπεται να περάσουν από τελωνειακούς ελέγχους πιο γρήγορα. Επιπρόσθετα, με τη συμβολή αυτοκινητοβιομηχανιών όπως η Audi και η Ford, πρόοδος σημειώθηκε σχετικά με την εναρμόνιση των κανόνων για τα ηλεκτρικά οχήματα (Vaïsse, Kundnani et al., 2012).

Κατά τη διάρκεια του 2012, οι ΗΠΑ και η ΕΕ υπέγραψαν μια συμφωνία για την αμοιβαία αναγνώριση βιολογικών προϊόντων. Επίσης οι διατλαντικοί εταίροι ανακοίνωσαν την έγκαιρη ολοκλήρωση του Συνεταιριστικού συστήματος ταξινόμησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (CPC Cooperative Patent Classification), προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή από το 2013. Το σύστημα δημιουργεί μια ενιαία κατάταξη που επιτρέπει στους χρήστες να αναζητούν διπλώματα ευρεσιτεχνίας παράλληλα στις ΗΠΑ και την Ευρώπη, εξέλιξη που θα μπορούσε να είναι ένα βήμα προς την κατεύθυνση ενός παγκόσμιου συστήματος διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

Οι υπερατλαντικοί εταίροι ακόμα επιθυμούν να θέσουν παγκόσμια πρότυπα για τις βιομηχανίες του αύριο, όπως το cloud computing[3] και οι βιοτεχνολογίες. Παράλληλα έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους για να απαντήσουν στις πολύπλευρες προκλήσεις, όπως η αντοχή στα αντιβιοτικά (Vaïsse, Dennison et al., 2013).

(συνεχίζεται)

[3] Στα ελληνικά ο όρος αποδίδεται ως «υπολογιστικό νέφος» και αποτελεί μια νέα τεχνολογία η οποία διευκολύνει την αποθήκευση, επεξεργασία και χρήση δεδομένων σε απομακρυσμένους υπολογιστές που είναι προσβάσιμοι μέσω διαδικτύου.